

A Komárom-Esztergom Megyei Gyermekvédelmi
Központ és Általános Iskola

Komáromi 4. számú gyermekotthon

SZAKMAI PROGRAMJA

2021.

I. A gyermekotthon helyzete, a működés alapja

Az intézmény neve: Komárom-Esztergom Megyei Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola

Székhelye: 2840 Oroszlány, Rákóczi Ferenc út 53.

Gyermekotthonunk a Komárom-Esztergom Megyei Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola szervezeti egységként a 2900 Komárom, Csillag ltp. 62/D. szám alatti telephelyen működik.

II. Az ellátott célcsoport és az ellátott terület jellemzői

A gyermekotthonban 20 fő, a szakellátásban ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett, gondozott gyermek számára van lehetőség a teljes körű ellátást biztosító elhelyezésre, valamint a fiatal felnőttek számára utógondozói ellátás biztosítására.

Elhelyezkedése: Komárom 20.000 lélekszámú kisváros, határváros. Könnyen megközelíthető a megye minden részéről autóval, autóbusszal, illetve vonattal. A gyermekotthon a város egyik lakótelepén található. Barátságos zöldövezetben fekszik, az óvodák és az iskolák közelségük miatt hamar elérhetőek.

Tágabb környezetünk: Negyedóra járásra található a Gyámhivatal, a Gyermekjóléti Szolgálat, a posta, a mozi, a művelődési intézmények, valamint általános iskola és szakiskola, ahol speciális szükségletű, enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók is tanulhatnak.

A gyermekotthoni lakótereket 360 hasznos négyzetméteren alakították ki, melyek a családi otthonokhoz hasonlóan berendezettek. Az egyes helyiségek a gyermekek által is alakíthatók, otthonosak és biztonságosak. A 20 fő elhelyezésére 8 szoba áll rendelkezésre. Mód és lehetőség van arra, hogy a családjukból kikerült gyermekek gyakorolhassák mindennapi természetes teendőiket, napi tevékenységükben a családi jelleg domináljon. A lakószobákat, és az otthon egyéb tereit úgy rendeztük be, hogy azok - a gondozott gyerekek és fiatal felnőttek életében elérhető körülményekhez képest - ne keltsék az elérhetetlen luxus érzését.

Az alsó szint akadálymentesítése megtörtént, továbbá kialakításra került egy mozgássérültek által is használható vizesblokk.

Egyéb helyiségek: nappali, TV-szoba, 3 db fürdőszoba, 6 db WC, kazánház, raktárak, kapcsolattartó helység. A gyermekotthonhoz tartozik még egy nagyméretű kert, és egy füves terület.

A gyermekotthonnal szemben megfogalmazott elvárások

Gyermekotthonunk a bekerüléstől a családba való visszahelyezésig, vagy akár az önálló életpályára állításig képes nevelni, támogatni a gyermekeket, ezért a

gyermekotthonnal szemben támasztott követelmények ezen elvárások mentén fogalmazhatóak meg, az alábbiak szerint:

- Sajátságos eszközeinkkel a gyermekek harmonikus és egészséges fejlődésének, tanulásának biztosítása, sikeres életpályára való felkészítésük segítése. Személyiségük fejlesztése, kibontakoztatása, mely egybeesik a fenntartó, a gyermek, és a család részéről megfogalmazott elvárásokkal.
- A társadalom szélesebb körű igényeit a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) megfogalmazottak közvetítik. A fenti elvárásokat egészítik ki az adott gyermek egyéni, sajátos szükségletei.

III. A gyermekotthonban folyó nevelés célja, alapelvei és feladata

Minden egyes gyermek számára a gyermekotthoni elhelyezés és **nevelés célja**, hogy a gondozott gyermekek részére biztosítani kell a teljes körű ellátás igénybevételét, és az utógondozói ellátást.

A nevelés célját a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által készített egyéni elhelyezési terv alapozza meg.

A nevelés célja a gyermekotthonban elhelyezett gyermekek esetében eltérő a gyermekvédelmi gondoskodás típusa szerint.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúak esetében a nevelés célja a gyermeket ért akut válsághelyzet közös feldolgozása, szoros kapcsolat kiépítése a szülőkkel, a beutaló szervvel, a gyámhivatallal annak érdekében, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést követő intézkedés a lehető legmegalapozottabb legyen, és a lehetőségekhez képest a gyermek mielőbb kerüljön vissza a családjába.

Amennyiben a gyámhatóság a gyermeket nevelésbe veszi, úgy a nevelésbe vétel okától függően az otthont nyújtó ellátás feladatköre a kiskorú hosszabb időre szóló elhelyezését és nevelését kell, hogy megcélozza, indokolt esetben a nagykorúság utáni önálló életre való felkészítést. Ennek megfelelően kell alakítani

- a gyermek és családja közötti kapcsolattartást,
- a gyermek családjához történő visszatérést,
- a gyermek felkészítését a családi életre, az önálló életvezetésre;
- előmozdítani tanulmányai sikeres folytatását, önálló szakmához jutását.

Az utógondozói ellátás keretében a nevelés célja, hogy a fiatal felnőtt a tanulmányai befejezéséig, illetve az önálló lakhatás megteremtéséig megfelelő, a gyermekotthonról történő leválást elősegítő, együttműködési megállapodáson alapuló, támogató gondozásban részesüljön.

A gyermekotthonban folyó nevelés alapelvei:

A gyermekotthonban folyó nevelés legfontosabb alapelve, hogy a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben és a Gyvt-ben szabályozott gyermeki jogok maradéktalanul érvényesüljenek. Különösen az, hogy

- valamennyi, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek az életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez igazodó állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő nevelésben, oktatásban részesüljön.
- Felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vehessen részt.
- lelkiismereti és vallásszabadsága csorbát ne szenvedjen.
- Maximálisan érvényesüljön véleménynyilvánítási joga, élhessen érdekei képviselőjével a gyermekönkormányzat által.
- Személyes kapcsolatainak ápolása gátakba ne ütközzön, a gyámhivatal által megjelölt keretek között hozzátartozóival a kapcsolatot ápolhassa.

A gyermekotthoni nevelés metodikai alapelvei három csoportba sorolhatók:

1) Az alapfeladatok megvalósításának alapelvei:

- Otthonosság megteremtésének elve
- Az egyéni különbözőség figyelembevételének az elve
- A nyitottság elve
- A közösségi támogatás által való nevelésének elve
- A demokratizmus elve

2) A gyermekkel kapcsolatos metodikai teendők alapelvei:

- A korrekciós nevelés elve
- A kommunikációs és kapcsolat-készség fejlesztésének elve
- A motivációk fejlesztésének elve

3) A nevelő tevékenységet folytató szervezet folyamatos továbbfejlesztésének alapelvei:

- A csoportfolyamatok nyomon követésének elve
- Az egyes gyermekek nevelési körülményei fejlesztésének elve
- A gyermekotthon működési feltételei fejlesztésének elve

További alapelv, hogy

- a gyermekek nevelésében érvényesüljenek az életkori sajátosságok,
- kerüljenek figyelembe vételre a gyermek önszervező képességei,
- a nevelés folyamatát a gyermekek iránti felelősség, a bizalom és a szeretet hassa át,

- a gyermekek/ fiatalok szocializációját csak a vérszerinti családi értékrendjének figyelembe vételével tudjuk segíteni,
- nemcsak a szülőkkel, hanem minden olyan szervezettel és személlyel ki kell alakítani a megfelelő együttműködést, amelyek/akik segíteni tudnak a gyermekekkel kapcsolatos nevelési célok megvalósításában.

Feladataink:

A gyermekotthonunkba beutalt, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és fiatal felnőttek részére otthont nyújtunk hosszabb, rövidebb időre. Gyermekeink a személyiségüknek és egészségi állapotuknak megfelelő nevelést kapjanak, s képességeik szerint megfelelő iskoláztatásban részesüljenek.

Mivel a gondozásba kerülő gyermekeket számtalan kedvezőtlen pszichés hatás érte, minek következtében többnyire a személyiségük is sérült, így az általános nevelési feladatokon felül, további, a szükségletükhöz leginkább illeszkedő módszerek alkalmazása is elengedhetetlen, az alábbiak szerint:

- Az otthonba történő befogadás egységes rendjének kialakítása, zavartalanná tétele.
- Az otthonba történő beilleszkedés, az új életforma elfogadásának segítése, a felnőttek iránti bizalom helyreállítása, az egészséges és kulturált életmód kialakítása, szabadidő- rekreációs idő biztosítása.
- Tudatosan megtervezett, egyénre szabott Egyéni gondozási nevelési terv elkészítése.
- Az otthonosság, az anyagi és érzelmi védettség biztosítása.
- A családi élet funkcióinak részleges átvállalása, a szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése.
- Az önismeret, énkép és tudományos világkép kialakítása, korrekciós nevelés, felzárkóztatás a tanulás terén, tehetséggondozás.
- Különös gonddal tervezzük meg a különleges ellátást, az integrált nevelést igénylő gyermekeink ellátását.
- Feltérképezzük, és szoros együttműködést alakítunk ki a „segítő hálózat” támogatórendszerével.
- Szoros és rendszeres kapcsolatot tartunk gyermekeink családjával, velük együttműködésre törekszünk.
- Elősegítjük, felkészítjük gyermekeinket az önálló életkezdesre, családi életre.

A felsorolt feladatok összeegyeztetése nehéz feladat. A gyermekotthoni közösségben, így otthonunkban is a gondozott gyermekek és fiatalok egymás közötti és a felnőttekkel kialakuló kapcsolata kezdetben kényszer jellegű. Ez igen kedvezőtlen alap a pozitív érzelmi kapcsolatok kialakulásához. A nevelés során ez mégis bekövetkezik: a bensőséges együttlétek kedvező helyzetet teremtenek a gyermekek és felnőttek számára egyaránt. Az így létrejött emocionális kapcsolat intenzitásában,

mélységében ritkán közelíti meg azt a szintet, hogy a társadalmi normák, értékek interiorizációjának alapjává válják, ezért a gyermekek és fiatalok szocializációját csak a vérszerinti családban elfogadott értékek alapul vételével tudjuk segíteni. Úgy kell dolgoznunk, hogy a gyermek/ fiatal érzelmi – akarati teherbírása fokozódjon, és a családjába visszakerülve, vagy önálló életet kezdve is helyt tudjon állni.

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja:

A gyermekotthon a hatékony szakmai tevékenység érdekében szoros kapcsolatot tart fenn

- az Intézmény vezetőivel, és más szakmai egységeivel;
- a gazdasági és munkaügyi csoporttal, amelyekkel rendszeresen a megbeszélések, a napi feladatok ellátása és az aktuális problémák megoldása okán.

Folyamatos kapcsolatot tartunk a gyámhivatalokkal, az önkormányzatokkal, a gyermekjóléti szolgálatokkal, a gondozott gyermekek és fiatal felnőttek oktatási intézményeivel, a gondozásba bevont egyéb szolgálatokkal (nevelési tanácsadók, egészségügyi intézmények, egyházak).

IV. A gyermekotthonban folyó nevelés módszerei, a feladatellátás szakmai tartalma

Otthonunk szervesen illeszkedik lakókörnyezetünkbe. A kisközösségekre épül és az önálló életvitelre készít föl. Családias jellegű, de a család hasonlósága csupán morfológiai. Funkciója, hogy a családjukból kiemelt gyermekek gyakorolhassák a mindennapi természetes tevékenységeiket. ápolhassák kapcsolataikat. Otthonunk széles korhatárú, heterogén összetételű. A gondozott gyermekeknek és fiataloknak támogató közösséget biztosítunk, és szükség szerint elvégezzük az egyéni korrekciós feladatokat. Tevékenységünk abban a folyamatban valósul meg, amit a gondozott gyermekeink és fiataljaink végigjárnak az otthonba kerülésüktől, az onnan való elbocsájtásukig. Ennek meghatározó elemei, lépései a következők:

1. Befogadás

Ezt a mozzanatot kiemelten kezeljük, mivel az első találkozás, az első benyomás jelentősen befolyásolhatja az otthonba kerülő gyermek viselkedését, pályáját. Amennyiben mód van rá, már az elhelyezési értekezleten megismerkedünk a gyermekkel. A bekerülést követő első napokban a legfontosabb, hogy a lehető legrövidebb időn belül „külsőségeiben” is érezze az „egyenlőséget” társaival. Ezért a gyermek - nevelője kíséretében - személyesen választhatja ki a neki tetsző ruházatot.

2. Beilleszkedés, új életforma, életmód

Szinte bizonyos, hogy a gyermekotthonba kerülést követően jelentősen megváltozik a gyermek életritmusa, napirendje. Új szokásrend, új szabályok jelennek meg az életben. Csupa olyan dolog, amely kezdetben megnehezíti a mindennapjait. Ezen a problémán csak úgy juthat túl a gyermek, ha bevonjuk a mindennapi tevékenységek tervezésébe. Érdeklődési körének feltérképezését követően segítünk neki abban, hogy a szabadidejét tartalmasan használja fel. Kellő támogatást, de ugyanakkor megfelelő önállóságot is biztosítunk számára egyéni és közösségi feladatainak megoldásához.

Ugyanez mondható el a baráti kör kialakításában is. Fontos, hogy az új gyermek érkezését követő időszakban több olyan alkalom is adódjon, melynek során társakra lelhet, kapcsolatokat építhet, és közös élményekben lehet része.

Lehetőséget nyújtunk egészségügyi problémáik feltárására, kezelésére, szűrésekre.

3. Egyéni gondozási-nevelési terv

Ebben a dokumentumban fogalmazzuk meg a gyermek szükségleteihez igazodó teendőket. Feltérképezünk minden olyan tényezőt, amelyek érintik a gyermek és a szülő kapcsolattartását, baráti körét. Felmérjük az egészségi állapotát, a szabadidős érdeklődését, a személyes kapcsolatait, szokásait, hobbiját, továbbá tanulmányi tervet készítünk számára. Erre alapozva fogalmazzuk meg, milyen feladataink vannak a gyermek gondozásában-nevelésében. A terv elkészítésénél figyelemmel vagyunk:

- a gyermek életvitelére, szokásaira;
- lelki állapotára, mentálhigiénés és pszichés ellátására;
- a gyermek egészségi és személyiség állapotára,
- egyéni szükségleteire, igényeire;
- a gyermek szocializációs helyzetére, fejlesztésére;
- tanulmányaira,
- nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozására;
- szabadidős, hobbi, sport tevékenységére, családi és rokonai kapcsolataira, kapcsolattartására;
- személyes kapcsolatok, barátságok ápolására;
- a gyermekkel és szülőjével (törvényes képviselőjével) folytatott személyes beszélgetés során szerzett tapasztalatokra;
- a TEGYESZ által készített egyéni elhelyezési tervre.

A tervet folyamatosan nyomon követjük. A megjelölt feladatokhoz, célokhoz, hozzárendeljük a felelősöket is (nevelő, gyermekfelügyelő, gyermek). A megvalósulást a határidők leteltével ellenőrizzük.

4. Otthonosság, anyagi és érzelmi védettség, a felnőttek iránti bizalom helyreállítása.

A gyermekotthon gazdálkodási rendje lehetővé teszi a csoportgazdálkodást, melynek keretében az Intézmény az év 12 hónapjában azonos feltételek mellett havi ellátmányt bocsát a csoportok rendelkezésére. A csoportgazdálkodás pedagógiai célja a családi háztartás vezetésének modellezése annak érdekében, hogy a gondozott gyermek képessé váljon saját háztartás vezetésére. A kiadások kiegészítéséhez a gyermekotthonban elhelyezett gyermek családi pótlékát is felhasználjuk, a Gyvt-ben meghatározottak szerint. A gyermekotthonunkban élő gyermekek mindegyike azonos feltételek mellett kap lehetőséget egy jól felszerelt, külsőségeiben is tetszetős gyermekotthonban élni.

Munkánk alapja az egységes, következetes, az egyéni szükségleteket is figyelembe vevő, jól kiszámítható követelményrendszer. A csoporton belül kialakított állandóság, érzelmi kötődés alapot ad a fentiekkel együtt egy biztonságos érzelmi háttérre, támaszra. A személyiségfejlődést elősegítő nevelés-gondozás során kiindulópontnak azt tekintjük, hogy átérezzék a gondozottak, hogy ők fontosak a nevelők-gondozók számára. Segítjük reális önértékelésük kialakulását, hogy felismerjék saját értékeiket, fejlesztésre szoruló gyenge pontjaikat, változtatást igénylő viselkedés mintázataikat.

Mivel a gyermekek többségét érzelmileg is elhanyagolták, ezért fontosnak tartjuk, hogy az emocionális nevelés is kellő hangsúlyt kapjon a mindennapokban.

A serdülő már nem gyerek, de még nem is felnőtt. Személyisége a korábbi állapothoz képest fellazult, labilis. Identitás, és önazonosság keresése során átdolgozza mindazokat az azonosulási modelleket, melyet korábban kapott, magáévá teszi, vagy éppen elutasítja, vagy más lehetőségeket keres. A szereppróbálgatások korát éli. Értékrendszerében elég szélsőséges, ugyanakkor környezetével szemben nagyon kritikus. Erős önállósodási törekvései vannak, de továbbra is igénye van arra, hogy a felnőttekkel megbeszélhesse problémáit, megértést, támogatást kapjon tőlük. A másik fontos feladat, hogy biztonságot adjunk a „világ felfedezése” során, mely különösen sok veszélyt rejt, s melynek során könnyen lehet a kamaszból „sodródó” áldozat. A követelmények meghatározása mellett nagyon fontos a bizalmi légkör kialakítása és fenntartása, hiszen krízishelyzetekben csak a bizalomra alapozva tudunk a támaszunk lenni.

A korosztályra oly jellemző konfliktusok kezelési technikáinak gyerekekkel való megtanítása, konfliktustűrő képességének erősítése, indulatkezelés tanítása, önkontroll kialakítása elengedhetetlen feladat a gyermekotthoni nevelés során, mivel éppen ezeken a területeken vannak nagy hiányosságai a növendékeknek. A nevelés során az egyik legfontosabb módszer az egyéni beszélgetés. Ez szólhat a napi problémákról, de lehet életútfeltáró beszélgetés is. A bekerülést követően mihamarabb meg kell ismerni a gyermek addigi életútját, hiszen csak ennek

ismeretében lehet megérteni elhanyagoltsága, traumatizáltsága, szocializációja és kötődési zavarai hátterében lévő okokat, valamint felelősen megtervezni a további nevelési-gondozási tevékenységet.

A gyermekeknek a családi élet kudarcain kívül az iskolai élet kudarcából is kijut. Nem érzik magukat jól a bőrükben, mert általában alulteljesítenek, önmaguk és környezetük elvárása szerint is. Elsődleges feladatunk tehát, hogy feltárjuk a gyermek erősségeit, legyenek azok a tanulás, a házi munka, vagy bármely más területe az életnek, és ezeket tovább erősítjük. A gyermek számára olyan követelményszintet állítunk fel, melyet saját erőfeszítése árán teljesíteni képes. Az így szerzett sikerélmény nagyobb teljesítményre sarkallja őt, erőt és energiát adva a további feladatokhoz, kihívásokhoz.

A gyermekotthon életéhez hozzátartoznak a csoportgyűlések, melynek keretében a 20 fős gyermekközösség a nevelőkkel, gyermekfelügyelőkkel közösen megbeszélést tart. Ilyenkor mód nyílik a közös problémák megbeszélésére, a gyermekotthon életével kapcsolatos kérdések megvitatására, konfliktusok elsimítására.

A nevelésbe vett gyerekek jövőképe teljesen bizonytalan, egyfajta, csak a jelenre koncentrázó „lebegés” állapotában vannak, ezért a reális jövőkép kialakítása a gyermekotthoni nevelés feladata. Ehhez már fejlettebb önismeretre, a lehetőségek reálisabb felismerésére van szükség, így ezeket is fejleszteni kell. Ehhez perspektívákat, lehetőségeket vázolunk fel a növendékeknek. A jövő a múltban gyökerezik, ezért fontos, hogy a gyermek minél többet tudjon a vérszerinti családjáról, származásáról, gyökereiről, a múltjáról, amelynek feltárásához a gyermekotthon minden segítséget megad.

5. A családi élet funkcióinak részleges átvállalása, a szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése.

Az otthonunkban élő gyermekeket, fiatalokat életkoruknak megfelelően bevonjuk az otthon életébe, a mindennapi munkába. Az önkiszolgáló munkák szervezése a családi munkamegosztást mintázza. Megpróbáljuk átadni azokat a praktikus ismereteket, amelyek egy jól működő miliőben szinte észrevétlenül épülnek be a gyermek szokásrendszerébe, megalapozva az önálló életvezetési képesség létrejöttét. Ezt a célt jól szolgálja a csoportgazdálkodás. Ezen keretek között tervezhetik meg a gyermekek nevelőikkel együtt szükségleteiket, oszthatják be havonta az erre rendelkezésre álló összeget. Ez lefedi a teljes ruházat beszerzését, a tisztálkodó-, és tisztaságszer bevásárlását, az élelmiszerek egy részét, a kulturális kiadásokat. Ez havonta visszatérő, rendszeres folyamat. A csoportgazdálkodás keretein belül - akár kisebb kudarcok árán is - lehetőséget biztosítunk a gazdálkodás alapszabályainak, a takarékoság lehetséges módozatainak elsajátítására.

A tervezést követően együtt történik a bevásárlás, amely jó alkalom az árak megismerésére, ízlésük formálására, élethelyzetek gyakorlására. Alkalom ez a

takarékoskodásra is. Megismerik az ételek nyersanyagait is. Életkoruknak megfelelően részt vesznek a háztartási munkákban, ruháik rendben tartásában, apróbb javításokban, takarításokban, főzésekben, kerti, udvari munkákban. Megtanulnak az évszakoknak, alkalmaknak megfelelően öltözködni.

A gyermekek rendelkeznek a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben meghatározott ruházattal. A csoportgazdálkodás lehetőséget biztosít arra, hogy gyermekeinket nem uniformizáljuk. A ruházat beszerzése az életkor előrehaladásával egyre inkább önálló bevásárlássá alakul.

Ugyancsak a csoportgazdálkodás ad lehetőséget a családban is szokásos ünnepek megtartására. Ilyen például: születésnap, névnap, ballagás, a nagykorúság megünneplése.

Személyes szükségleteik kielégítésére a jogszabályban meghatározott havi zsebpénzt is biztosítjuk, mellyel szabadon rendelkeznek.

Különös gondot fordítunk gyermekeink fényképalbumára, hogy életük gyermekotthonban eltöltött időszakából is legyenek gyermekkori emlékei, élettörténetének folyamata legyen. Sajátos „kincseit”, rajzait, leveleit, családi emlékeit gyűjtjük, dobozoljuk, dossziéba rendezzük, szekrényében gyűjtjük.

Ebbe a tevékenységi körbe sorolható még a gyermekotthon részéről a szülői értekezleteken való részvétel, valamint a különböző rendezvényeken való szereplés megtekintése (mérkőzés, hangverseny) is.

Otthonunk lakói különböző típusú iskolákban tanulnak. A tanulási, ismeretszerzési folyamatban három kulcstevékenység van jelen egyszerre:

- kompenzáció: hiány pótlása, kiegészítése, kiegyenlítése;
- korrekció: a hibás ismeretek helyesbítése, javítása;
- tehetség gondozás: a kiemelkedő képességű gyermekek gyorsabb haladásának biztosítása.

A sikeres szocializáció érdekében a napi tevékenységünkben nagyon fontos feladat az ismeretek körében tapasztalható lemaradás fokának felismerése, ezután pedig a csoportos, vagy egyéni fejlesztés, esetleg a kettő kombinálása. Ezt követi a felzárkóztatás, fejlesztés, mely rendszeres, és felnőtt által irányított, napi szintű tevékenység.

Az alap-, és középfokú oktatásban részt vevő tanulók esetében fontos feladatunk a tanulás segítése, korrekciója, a felkészülés segítése minden lehetséges eszközzel, kezdve a tanulás megtanításától, a személyiségfejlesztő módszereken át, az önálló felkészülésig. Az iskoláskorú gyermekek napi felkészülésének időszaka a napirendben van meghatározva. A napi felkészülés a leckeírásnál jóval többet foglal magába, hiszen a felkészülés szerves része a lemaradás feltárása és a hiányosságok pótlása is. A tanulás módszereit a csoport, és a csoportba tartozó egyének kognitív

képességei határozzák meg. Az egyes módszerek tartalmát a gyermekekkel foglalkozó felnőttek egységes követelményrendszerben foglalták össze, a gyermekek képességeinek megfelelően.

Különösen nagy hangsúlyt helyezünk a kommunikációs készségek fejlesztésére, mert a tapasztalatok szerint a gyermekeknél a legnagyobb fokú lemaradás e téren tapasztalható, s e hiányosságok minden téren negatívan befolyásolják a gyermek megítélését.

Külön segítség gyermekeink számára a fejlesztő pedagógus, aki a gyermekek iskolai teljesítményét alapul véve, egyénre szabott fejlesztési terv alapján foglalkozik velük.

A korrekciót jól szolgálja a kapcsolatkézség fejlesztése. Gyermekeink számára olyan lehetőségeket is biztosítunk, amelyek e készségek gyakorlási színterei lehetnek, pl. művészeti iskola, sportegyesület, könyvtár, városi rendezvények, szakkörök. Segítjük felkészülésüket szaktárgyi versenyekre, támogatjuk otthonon kívüli kapcsolataikat.

Rendszeres színház-, és mozilátogatókká igyekszünk nevelni gyermekeinket.

A fenti célok elérését az élménypedagógia alkalmazása is nagymértékben segíti. Az előre megrendezett helyzetek, a természet megismerése és felfedezése, a szoros egymásrautaltság segíthet a kedvezőtlen viselkedési formák lebontásában, és helyettük tapasztalati alapokon nyugvó, új viselkedési formák építhetők be a személyiségbe.

Tehetséggondozás alatt a tágabb ismeretek körét, a gyorsabb haladást, a valamihez való érzék fejlesztését, az adottságok kibontakoztatását értjük. Ehhez különböző gyermekotthoni foglalkozásokat kínálunk: kézműves foglalkozások, szabadidős tevékenységek, sportolási lehetőség. A gyermekek rendszeresen látogatják a városban működő egyesületeket, a zeneiskolát, továbbá különböző pályázatokon, versenyeken vesznek részt.

Nagy fordulópontra a gyermekek életében a pályaválasztás, mely különös figyelmet kap a mi munkánkban is.

A középiskolás gyermekek általában már önállóan végzik a másnapi órákra való felkészülést. Törekszünk arra, hogy minden gyermekünket eljuttassuk az első szakmához, illetve ösztönözzük őket a diplomaszerezésre is.

6. Különleges ellátás, integrált nevelés

Otthonunk befogadja azokat a gyermekeket is, akik gyógypedagógiai ellátásra szorulnak, valamint tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdenek, és szocializációjuk elősegítése érdekében integrált elhelyezésük indokolt. Fejlesztésükhöz igénybe vesszük az otthonban működő pszichológust, fejlesztő

pedagógust, azonban a mindennapi tevékenységekben való részvételük azonos a csoportbeli társakkal.

Minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen. Azzá neveljük, amivé válni képes annak érdekében, hogy életesélyei a lehetőségeihez képest a legjobbak legyenek.

A bekerülő gyermekek idegrendszeri és pszichés problémái miatt egyes esetekben elengedhetetlen a nevelési tanácsadóval, pszichológussal, pszichiáterrel, egyéb egészségügyi és segítő intézményekkel való szoros, és rendszeres együttműködés.

7. Rekreációs tevékenységünk

Az otthonban úgy szervezzük, irányítjuk a gyermekek szabadidős tevékenységét, hogy az eltérő korú, nemű és érdeklődési körű gyermekek egyaránt jól érezzék magukat, és megtalálják a maguk számára legmegfelelőbb elfoglaltságot.

Érezzék otthonuknak a házat, mely a fárasztó, feszültségekkel járó tevékenységek után pihenést, felüdülést, kikapcsolódást, megnyugvást nyújt számukra.

Elő kell segítenünk, hogy személyiségük, képességeik, készségeik harmonikusan fejlődjenek a számukra kedves tevékenység során (társasjáték, kézimunka, sport, számítógépezés, képzőművészeti tevékenység).

Szabadidejükben legyen alkalmuk bekapcsolódni a kerti munkába, virággondozásba, konyhai sütés-főzésbe. Ezek a tevékenységek hatékonyan segítik őket az önálló életre való felkészülésben is.

8. Visszahelyezés a családba

A gyermekotthonban elhelyezett gyermekeknél nagyon fontos, hogy a kapcsolat ne szakadjon meg a vérszerinti családdal, és a szűkebb környezettel. Tapasztalataink szerint a nevelésbe vétel időtartama lerövidül azoknál a gyerekeknél, akiknek változatlanul szoros marad a kapcsolata a szülői házzal. A nevelésbe vett gyermekek kapcsolattartását az illetékes gyámhivatal szabályozza. A csoportban dolgozó felnőttek igyekeznek minél jobban megismerni a szülőket, hozzátartozókat. A dolgozók kiemelt feladata a családdal való rendszeres kapcsolattartás és együttműködés.

Feladatunk, hogy minden lehetséges eszközzel segítsük és támogassuk a gyermek és szülő közötti kapcsolattartást. A kapcsolattartás során tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről, nevelésével kapcsolatos eseményekről, egészségi állapotáról, továbbá a gyermek továbbtanulásáról, képzéséről, életpályájának alakulásáról.

A családi háttér ismerete, megértése elengedhetetlenül szükséges a professzionális gyermekotthoni nevelés és a családi kapcsolatok ápolása érdekében. A gyermekek azért kerülnek be a gyermekotthonba, mert rosszul működő, vagy szétesett családjuk átmenetileg, vagy tartósan képtelenné vált nevelésükre, gondozásukra. Ennek okán a

gyermekotthon valamennyi dolgozója arra törekszik, hogy a gyermekek a családi kapcsolatokat továbbra is fenntartsák, illetve szorosabbá tegyék annak érdekében, hogy mihamarabb hazakerülhessenek.

9. Utógondozás. Utógondozói ellátás, felkészítés az önálló családi életre, családi életre nevelés

9.1. A kiskorú elbocsátása az otthonból, visszahelyezés a családba, utógondozás:

A nevelésbe vétel megszűnése előtt mind a gyermeket, mind a csoportot felkészítjük az eltávozásra. Elsődleges célunk az, hogy gyermekeink a saját családjukba térhessenek vissza. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor nevelő-, vagy örökbefogadó családba helyezésüket támogatjuk. Az elbocsátásban a gyermekkel, fiattal foglalkozó valamennyi szakember részt vesz, együttműködve a gyámmal, a Gyermekjóléti Szolgálattal, az iskolával, és a gyámhivatallal.

Szakmai feladatnak tekintjük az után-követést, melynek során a gyermekotthon vezetője folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek további sorsát, szoros kapcsolatot tartva fenn az alapellátás érintett munkatársaival.

9.2 Utógondozói ellátás

A gondozott gyermek nagykorúsága elérésekor a Gyvt-ben meghatározott esetekben kérheti az utógondozói ellátást. Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt az ellátás tartalmára vonatkozóan megállapodást köt az intézményvezetővel. Az utógondozói feladatokat ellátó szakember segíti a fiatalt az Intézményről történő fokozatos leválásban, és az önálló egzisztencia megteremtéséhez szükséges kompetenciák elsajátításában.

Az utógondozói ellátottak elhelyezése a gyermekotthonban történik, akik az ellátásért térítési díjat fizetnek.

Már a nagykorúság elérése előtt tájékoztatjuk a fiatalt a további lehetőségeiről, és arról, hogy mire számíthat, ha az utógondozói ellátást választja. Minden szükséges információt a rendelkezésére bocsátunk, jövőjét együtt tervezzük. Ehhez kell, hogy a fiatal felnőtt önmagát adja. Segítséget tudunk adni a jogi, hivatali-, és pénzügyek intézésében, a nagykorúsággal együtt járó pénzfelvételben, a takarékoskodásban, az álláskeresésben, a lakás keresésében, illetve annak megvásárlásában. Segítjük továbbá az otthonteremtési támogatás megigénylésében, pályázatok megírásában, és e lehetőségek felkutatásában is.

Az utógondozás alapelvei

- A nyitottság elve: az utógondozói ellátás a Gyvt-ben előírtak, a Szervezeti és Működési Szabályzatban, valamint a házirendben foglalt feltételeken kívül további feltételhez nem köthető. Az otthon kizárólag olyan szolgáltatást nyújt, amelyre a fiatal felnőttel együttműködési megállapodást kötött.

A befogadásról értesíti:

- a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot,
- a gyámhivatalt,
- a gyermekvédelmi gyámot,
- gyermekjóléti szolgálatot.

VI. A gyermekotthon által biztosított ellátásokról szóló tájékoztatás helyi módja

A gyermekotthon az általa biztosított gondozás-nevelés feltételeiről a törvényes képviselőt (szülő), illetve a fiatal felnőttet írásban tájékoztatja:

- az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- a gyermekotthon által vezetett reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- az ellátásra jogosult gyermek, fiatal felnőtt és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és visszatérés rendjéről,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- a gyermekotthon házirendjéről,
- panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- az érdekképviselői fórum működéséről.

VII. A gyermekek és fiatal felnőttek, valamint a gondozást-nevelést végző személyek jogainak védelmePanaszjog, érdekképviselői fórum működése

A gyermekotthonban élő kiskorúak és felnőtt fiatalok védelme érdekében Érdekképviselői Fórum működik.

A gyermekek jogainak érvényesülését ezen kívül a gyermekjogi képviselő is rendszeresen ellenőrzi. A gyermekotthonban élő kiskorúak gyámja a gyermekvédelmi gyám, aki ellátja a gondozottak törvényes képviselőt.

A gyermekotthon valamennyi dolgozóját megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat tiszteletben tartsák, tevékenységüket értékeljék. November 12-e a Szociális Munka Napja, amely a közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozókra kiterjedően munkaszüneti nap. A munkavállalók büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

Panaszjog, érdekképviselési fórum működése

A gyermekotthonban elhelyezett gyermekeknek és fiatal felnőtteknek panaszait különböző fórumokon érvényesíthetik. Panasszal fordulhatnak a szolgálatban lévő nevelőhöz, utógondozóhoz, vezetőhöz, illetve az érdekképviselési fórumhoz.

A Gyvt. 36. § (1) bekezdés alapján: A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumnál

- a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén.
- c) 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

A 36. § (2) bekezdés értelmében: Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselési fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az érdekképviselési fórumnak kiemelt szerepe van a fiatal felnőttek fegyelmi ügyeinek elbírálásaiban, illetve a befogadó nyilatkozat visszavonására irányuló döntés véleményezésében. Ezekben az esetekben a fórum véleményét indoklással együtt írásba kell rögzíteni.

Az intézményben ügyfélfogadást tart a gyermekjogi képviselő, amelynek idejéről és helyéről az otthon lakóit központi helyen jól látható módon tájékoztatjuk.

VIII. Minőségbiztosítás a gyermekotthonban

A gyermekotthonunkban dolgozó pedagógus és nem pedagógus közösség iskolai végzettsége, ismerete, tudása megfelel a szakma elvárásainak. A 9/2000. SZCSM rendeletnek megfelelően a kollégák továbbképzése tudatosan tervezett. Az egyéni igényeket figyelembe vesszük, illetve alkalmanként belső továbbképzéseket is szervezünk, amelyekhez előadókat hívunk. Munkatervükben minden évben szerepel más hasonló intézmény meglátogatása, a tapasztalatcsere elősegítése.

Szükséges az eseti és a rendszeres esetszegbeszélés rendszerét kialakítani annak érdekében, hogy a már megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, illetve az esetek várható következményeire való felkészüléssel a dolgozók erősítsék szakmai tudatosságukat, és formálják nevelői stílusukat.

Ugyancsak törekedni kell a szakmai munka és a nevelők mentális támogatását jelentő szupervízió lehetőségének megteremtésére is.

A szakmai munkához szükséges készségek tudatosítása és megerősítése, az önreflexió fejlesztése védelmet nyújt a nagy érzelmi megterhelések ellensúlyozásához, a kiegész megelőzéséhez.

IX. Dokumentáció

Intézményünkben megtalálható minden dokumentum, amelyet a ránk vonatkozó jogszabályok előírnak. Ezeket folyamatosan nyomon követjük, és szükség szerint felülvizsgáljuk, aktualizáljuk őket.

Legfontosabb dokumentumaink: alapító okirat, SZMSZ, szakmai program, házirend, csoportnapló.

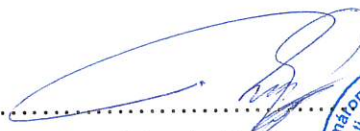
A növendékekről vezetett nyilvántartást a gyermekvédelmi ügyintéző kezeli. Minden gyermek külön dossziéval rendelkezik, amelyben személyes iratait, határozatait és életének fontosabb dokumentumait őrizzük. A családdal való kapcsolattartás dokumentálására a kapcsolattartási napló szolgál. A gyermek zsebpénz felhasználását a zsebpénzkartonon naprakészen vezetjük.

Komárom, 2021. június 28.



Velkiné Mikolasek Edina
gyermekotthon-vezető





Kocsis György
mb. intézményvezető



Mellékletek:

- Házirend
- Szervezeti és működési szabályzat
- Utógondozói ellátás igénybevételére vonatkozó megállapodás-tervezet
- Nevelőtestület jóváhagyása

Záradék:

A szakmai programot a nevelőtestület megtárgyalta, és elfogadta.

A szakmai program 2021. július 1-jén lép hatályba.

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 104. § (1) bekezdés d) pontjában előírt fenntartói feladatra tekintettel, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI.13.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés a) pontjában kapott jogkörömnél fogva **a Komárom, Csillag lakótelep 62/4. szám alatti telephelyen működő 4. számú gyermekotthon szakmai programját jóváhagyom.**

Tatabánya, 2021. június ²⁹.....



Süttő Erika
igazgató



